

Ekonomski pregled

HRVATSKA UDRUGA POSLODAVACA (HUP)

travanj 2021.

Sadržaj

Realni sektor	1
Međunarodna trgovina, turizam i promet	2
Tržište rada	4
Javne financije	6
Monetarna kretanja, cijene i tečaj	7
Rast i prognoze	8
Poslovne statistike	9
Ostalo	10
Makroekonomski okvir – statistički pregled.....	14

HUP

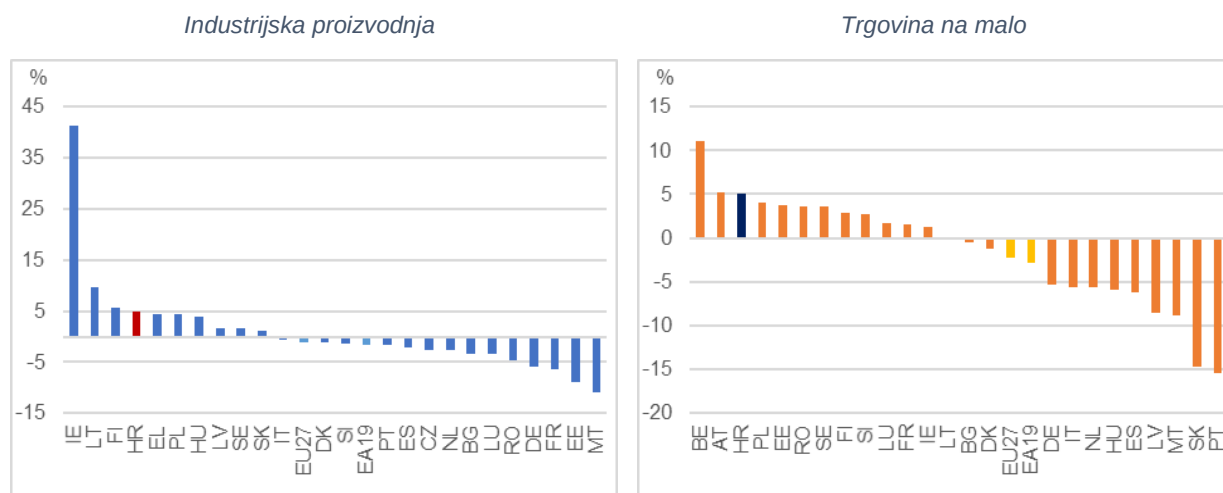
Hrvatska udruga poslodavaca

Realni sektor

Visokofrekventni ekonomski pokazatelji sugeriraju **oporavak realnog sektora u prvom tromjesečju 2021.** Primjerice, **industrijska proizvodnja** je nakon rasta u [siječnju](#) na godišnjoj i na mjesečnoj razini drugi mjesec zaredom, isto zabilježila i u veljači. Naime, prema [objavi](#) DZS-a, ukupna sezonski i kalendarski prilagođena industrijska proizvodnja u RH u veljači 2021. u usporedbi sa siječnjem 2021. porasla je za 3,4%, dok je u usporedbi s veljačom 2020., kalendarski prilagođena, porasla za 4,9%. DZS je objavio i kako je ukupan broj zaposlenih osoba u industriji u veljači 2021. veći za 0,1% u usporedbi sa siječnjem 2021., a u usporedbi s veljačom 2020. manji za 2,0%. S druge strane, prema [objavi](#) Eurostata u siječnju 2021. u odnosu na siječanj 2020. industrijska je proizvodnja porasla za 0,1% u eurozoni i za 0,3% u EU (rast na mjesečnoj razini 0,8% u eurozoni i 0,7% u EU). Nadalje, prema [podacima](#) Eurostata, u veljači je industrijska proizvodnja na razini EU bila 0,9% ispod razine ostvarene u siječnju (-1,0% u europodručju), dok je u odnosu na veljaču 2020. pala za 1,1% (-1,6% u europodručju) (**Slika 1**). Ukupni sezonski i kalendarski prilagođen **promet industrije** u RH, pak, u siječnju 2021. u usporedbi s prosincem 2020. porastao je za 11,2%, dok je, prema [objavi](#) DZS-a, ukupni kalendarski prilagođen promet industrije u siječnju 2021. u usporedbi sa siječnjem 2020. porastao za 1,7%.

Nakon pada na godišnjoj razini i rasta na mjesečnoj razini u [siječnju](#), **realni promet od trgovine na malo** u veljači 2021. porastao je i na godišnjoj i na mjesečnoj razini. Prema [podacima](#) DZS-a, ukupan sezonski i kalendarski prilagođeni promet od trgovine na malo u veljači 2021. realno je porastao za 4,4% u usporedbi sa siječnjem 2021., a u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine kalendarski prilagođeni promet od trgovine na malo realno porastao je za 3,8%. Najveći porast nominalnog prometa u odnosu na veljaču 2020. ostvarile su sljedeće trgovačke struke: trgovina na malo internetom ili poštom (+22,0%) te računalna oprema, knjige i novine, igre i igračke, cvijeće i sadnice, satovi i nakit i ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama (+11,4%). Prema [procjenama](#) Eurostata, u veljači 2021. sezonski prilagođeni **obujam trgovine na malo** porastao je za 3,0% u europodručju i za 2,9% u EU, u usporedbi sa siječnjem, dok se u usporedbi s veljačom 2020. godine, kalendarski prilagođeni obujam trgovine na malo smanjio za 2,9% u europodručju i za 2,2% u EU. U Hrvatskoj je obujam trgovine na malo u odnosu na prethodni mjesec porastao za 4,4%, dok je u odnosu na isti mjesec 2020. porastao za 5,1% (**Slika 1**).

Slika 1 Godišnje stope promjene industrijske proizvodnje i trgovine na malo u EU u veljači 2021.

Izvor: Eurostat; obrada: HUP.

Podaci o fiskalizaciji koje [objavljuje](#) Porezna uprava, a koji pokrivaju gotovo trećinu prometa u gospodarstvu, pokazuju kako je u djelatnosti trgovine (NKD: G) u prva tri mjeseca 2021. ukupan iznos fiskaliziranih računa bio veći za čak 4,9% u odnosu na isto razdoblje 2020. Pritom je u trgovini na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima (NKD: 4711)

zabilježeno povećanje iznosa fiskaliziranih računa na godišnjoj razini u iznosu od 16,4%. U djelatnosti smještaja i ugostiteljstva (NKD: I) u prva tri mjeseca 2021. zabilježeno je smanjenje fiskaliziranih iznosa računa na godišnjoj razini za 53,4% a na razini svih djelatnosti blago povećanje za 0,3% ili 119 milijuna kuna. Za sve djelatnosti u prvom dijelu travnja, odnosno u razdoblju od 29. ožujka do 11. travnja 2021. godine, u odnosu na isto razdoblje 2020. godine vidljivo je povećanje iznosa računa od 52%, u djelatnosti trgovine od 43% te u djelatnosti smještaja i ugostiteljstva od čak 528%. Nadalje, prema podacima agencije Promocija plus, u prva tri mjeseca 2021. **broj registriranih novih automobila** bio je veći za 4,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Građevinski sektor u 2021. ubrzano raste u odnosu na već započeti trend u 2020. Tako je, prema [objavi](#) DZS-a, već u siječnju izdano 766 **građevinskih dozvola**, što je više za 12,0% u odnosu na siječanj 2020. Eurostat je, pak, [objavio](#), kako je u siječnju 2021. u odnosu na prosinac 2020. sezonski prilagođena proizvodnja u građevinskom sektoru porasla za 0,8% u eurozoni i za 0,9% u EU, dok se u usporedbi sa siječnjem 2020., proizvodnja u građevinarstvu smanjila za 1,9% u eurozoni i za 1,8% u EU. Paralelno s time, DZS je [objavio](#) kako je prema kalendarski prilagođenim indeksima **obujam građevinskih radova** u RH u siječnju 2021. u odnosu na siječanj 2020. veći za 5,7%, dok je prema sezonski i kalendarski prilagođenim indeksima obujam građevinskih radova u siječnju 2021. u odnosu na prosinac 2020. veći za 2,5%. Konačno, u veljači 2021. izdano je 820 građevinskih dozvola, što je više za 6,3% u odnosu na veljaču 2020. Prema [podacima](#) DZS-a, ukupan broj izdanih građevinskih dozvola od siječnja do veljače 2021. u usporedbi s istim razdobljem 2020. veći je za 9,0%.

S druge strane, **promet od uslužnih djelatnosti** u siječnju 2021. pao je na godišnjoj, a porastao na mjesečnoj razini. Naime, prema [podacima](#) DZS-a, ukupan sezonski i kalendarski prilagođen promet od uslužnih djelatnosti ostvaren u siječnju 2021. porastao je za 4,9% u odnosu na prosinac 2020., dok je ukupan kalendarski prilagođen promet od uslužnih djelatnosti ostvaren u siječnju 2021. pao za 8,4% u odnosu na siječanj 2020. Na godišnjoj razini najveći pad prometa imale su sljedeće djelatnosti: putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima (-79,5%), djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića (-59,0%) te smještaj (-49,5%). Porast prometa ostvaren je samo u sljedećim djelatnostima: računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima (+36,8%), zaštitne i istražne djelatnosti (+2,5%) te arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza (+1,6%).

Nakon blagog rasta u veljači, **pokazatelj ekonomskog raspoloženja** (Economic Sentiment Indicator - ESI) u ožujku 2021. snažno je porastao i u europodručju i u EU. Po prvi puta od izbijanja pandemije Covid-19 na kontinentu, ESI se vratio na (EU) ili nešto iznad (EA) svog dugoročnog prosjeka. Prema [objavi](#) Europske komisije, porast ESI-ja u ožujku bio je potaknut poboljšanjem povjerenja u svim promatranim sektorima (u industriji, uslugama, među potrošačima, trgovini na malo i građevinarstvu). **Pokazatelj očekivanja zaposlenosti** (Employment Expectations Indicator - EEI) također je zabilježio rast u ožujku u odnosu na veljaču, približavajući pokazatelj svom dugoročnom prosjeku. Nadalje, podaci **PMI pokazatelja** također sugeriraju poboljšanje [prerađivačke industrije](#) u europodručju u ožujku u odnosu na veljaču, a slično vrijedi i za [uslužni sektor](#). I u Hrvatskoj je pokazatelj ekonomskog raspoloženja (ESI indeks) u ožujku porastao u odnosu na prethodni mjesec, prvenstveno kao posljedica porasta povjerenja u uslugama i maloprodaji, ali i kod potrošača i u građevinarstvu, dok je jedino industrija zabilježila blagi pad u odnosu na veljaču. Pokazatelj očekivanja zaposlenosti, nakon pada u veljači, u ožujku je porastao i u Hrvatskoj. Slično sugeriraju i [podaci](#) HNB-a iz Ankete o pouzdanju potrošača, prema kojoj su **indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača** u ožujku 2021. zabilježili rast u odnosu na veljaču 2021., dok je indeks očekivanja potrošača zabilježio rast i u odnosu na ožujak 2020.

Međunarodna trgovina, turizam i promet

Nakon relativno dobrih rezultata zabilježenih tijekom 2020., **robni izvoz** budi optimizam i na početku 2021. Naime, prema [objavi](#) DZS-a, ukupan izvoz RH od siječnja do prosinca 2020. iznosio je 112,0 milijardi kuna (-0,8%), a uvoz 171,7 milijardi kuna (-7,3%). Vanjskotrgovinski deficit iznosio je 59,8 milijardi kuna (-17,4%),

a pokrivenost izvoza uvozom bila je 65,2% (+4,2 pb). S druge strane, prema [podacima](#) DZS-a, u siječnju je robni izvoz bio niži za 2,4% u odnosu na godinu ranije, a uvoz za čak 11,3% (u kunama), tako da je vanjskotrgovinski deficit bio manji za 25%. Prema [prvoj procjeni](#) Eurostata, u siječnju 2021. izvoz roba izvan EU iznosio je 148,3 milijarde eura (pad od 10,8% u odnosu na siječanj 2020.), a uvoz 139,9 milijardi eura (pad od 16,96% u odnosu na siječanj 2020.). Kao rezultat toga, EU je zabilježila suficit od 8,4 milijarde eura, u usporedbi s deficitom od -2,2 milijarde eura u siječnju 2020. Trgovina unutar EU pala je na 244,9 milijardi eura u siječnju ove godine, -5,4% u odnosu na isti mjesec 2020. Prema Eurostatu, u Hrvatskoj je u siječnju ukupni izvoz pao 5% a uvoz 14%, uz ostvareni deficit u iznosu od 0,6 milijardi eura (-0,8 milijardi eura u siječnju 2020.). Prema [prvim rezultatima](#) DZS-a, ukupan izvoz RH od siječnja do veljače 2021. iznosio je 18,0 milijardi kuna (-1,8%), dok je uvoz iznosio 28,0 milijardi kuna (-7,8%). Vanjskotrgovinski deficit iznosio je 10,0 milijardi kuna (-16,9%), a pokrivenost uvoza izvozom od siječnja do veljače 2021. iznosila je 64,3% (+3,9 pb).

Eurostat je [objavio](#) i kako je **međunarodnu trgovinu EU** u 2002. godini teško pogodila pandemija koronavirusa, pri čemu je zabilježen značajan pad izvoza (-9,4%) i uvoza (-11,6%) u odnosu na 2019. godinu. Ipak, robna bilanca EU u 2020. zabilježila je suficit u iznosu od 217 milijardi eura. Osim toga, [objavljeno](#) je i kako se u 2020. godini uvoz proizvoda izvan EU-a povezanih s pandemijom Covid-19 povećao za 10%, a izvoz za 6% u odnosu na 2019. Nasuprot tome, trgovina 'ostalim sličnim proizvodima' pala je za 4% za uvoz i za 7% za izvoz. U 2020. izvoz i uvoz lijekova i farmaceutskih proizvoda povećao se u velikoj većini država članica EU - unatoč općenitom smanjenju trgovine nakon restriktivnih mjera poduzetih kao odgovor na izbijanje pandemije Covid-19. Prema podacima koje je [objavio](#) Eurostat, Slovenija je zabilježila najveći porast uvoza lijekova (+31%) i drugi najveći rast izvoza (+42%). Grčka je zabilježila najveći porast izvoza lijekova (+48%).

U siječnju 2021. nastavio se negativan trend **dolazaka i noćenja turista** prouzročen pandemijom bolesti Covid-19. Tako je, prema [objavi](#) DZS-a, u **komercijalnim smještajnim objektima** ostvareno samo 88 tisuća dolazaka i 249 tisuća noćenja turista, odnosno 60,1% manje dolazaka i 54,3% manje noćenja turista u odnosu na siječanj 2020. Kontinuirani pad dolazaka i noćenja turista od ožujka 2020. nastavio se i u veljači 2021. Prema [podacima](#) DZS-a, u veljači 2021. u komercijalnim smještajnim objektima ostvareno je samo 104 tisuće dolazaka i 245 tisuća noćenja turista, što predstavlja smanjenje od 62,7% dolazaka i 59,8% noćenja turista u odnosu na veljaču 2020. S druge strane, prema podacima sustava eVisitor, koji sadrži **turistički promet** ostvaren u komercijalnim i nekomercijalnim objektima te nautičkom charteru (sustav eCrew), u Hrvatskoj je tijekom prva tri mjeseca 2021. ostvareno 352.000 dolazaka i 1,2 milijuna noćenja (61% rezultata iz istog razdoblja lani). Promatrajući samo ožujak, u navedenom je mjesecu ostvareno 145.000 dolazaka i 481.000 noćenja (90% rezultata iz istog mjeseca lani). Prema [objavi](#) HTZ-a, u Hrvatskoj je tijekom uskršnjih blagdana, odnosno u razdoblju od petka, 2. travnja do ponedjeljka, 5. travnja 2021. godine ostvareno više od 36.000 dolazaka i oko 140.000 noćenja.

U 2020. u **nekomercijalnim smještajnim objektima**, prema [podacima](#) DZS-a, ostvareno je 456 tisuća dolazaka i 11,2 milijuna noćenja turista, što predstavlja pad dolazaka turista za 11,5% te pad noćenja za 14,9% u odnosu na 2019. U lukama **nautičkog turizma** 31. prosinca 2020. na stalnom vezu bilo je 14.312 plovila, što je za 0,4% više nego 31. prosinca 2019. Vezom u moru služilo se 83,3% plovila, a samo mjestom na kopnu 16,7% plovila. Prema [objavi](#) DZS-a, u 2020. u lukama nautičkog turizma bilo je 121.536 plovila u tranzitu, što je pad broja plovila u tranzitu za 40,7% u odnosu na 2019. Ukupno ostvaren prihod luka nautičkog turizma u 2020. iznosio je 812 milijuna kuna. Od toga je 598 milijuna kuna bilo ostvareno od iznajmljivanja vezova, što je 73,7% od ukupno ostvarenog prihoda. U odnosu na 2019. ukupan prihod pao je za 11,6%, a prihod od iznajmljivanja vezova za 8,2%.

Eurostat je [objavio](#) kako je u 2020. godini **broj noćenja u objektima turističkog smještaja u EU** iznosio je 1,4 milijarde, što je pad u iznosu od 52% u odnosu na 2019. godinu. Broj noćenja u 2020. u odnosu na prethodnu godinu smanjio se u svim državama članicama EU. Cipar, Grčka i Malta bile su najviše pogođene zemlje s padom većim od 70%. Na drugom kraju ljestvice, Nizozemska i Danska zabilježile su pad manji od 35%. U odnosu na 2019. noćenja nerezidenta (strani turisti) smanjila su se za 68% u 2020., dok su

noćenja rezidenta (domaći turisti) pala za 38%. Nadalje, prema [podacima](#) Eurostata, između travnja i rujna 2020., hoteli i slični objekti zabilježili su najveći pad (-63% u usporedbi s istim razdobljem 2019.), nakon čega je uslijedio najam smještaja za odmor (-49%). **Kampovi u EU** bili su najmanje pogođeni turistički smještaj (-38%). Slično cijelom sektoru, noćenja u kampovima više su pala za međunarodni (-57%) nego za domaći turizam (-26%). Noćenja u kampovima između travnja i rujna 2020. smanjila su se u svim državama članicama EU-a u usporedbi s istim razdobljem 2019., a najviše je pogođena Grčka (-57%), dok Estonija, Litva, Hrvatska i Španjolska bilježe pad veći od 50% u istom razdoblju.

Nadalje, DZS je [objavio](#) i kako je u siječnju 2021. ukupan **promet putnika u hrvatskim zračnim lukama** iznosio 49.178 ili 81,0% manje nego u istome mjesecu 2020., kada je ostvaren promet od 258.192 putnika. Ukupan promet tereta u zračnim lukama u siječnju 2021. iznosio je 557 tona, što je pad od 26,7% u usporedbi sa siječnjem 2020., kada je promet tereta iznosio 760 tona. U veljači 2021. ukupan promet putnika u hrvatskim zračnim lukama iznosio je 40.468 ili 83,9% manje nego u istome mjesecu 2020., dok je, prema [podacima](#) DZS-a, pad prometa tereta u veljači iznosio 13,6%. Eurostat je, pak, [objavio](#), kako je zabilježen lagani oporavak **željezničkog putničkog prijevoza** u trećem tromjesečju 2020. godine, iako je broj putnika bio znatno manji u usporedbi s istim tromjesečjem 2019. godine u velikoj većini država članica EU s dostupnim podacima. U Hrvatskoj je u trećem tromjesečju 2020. broj putnika bio manji za 25%, u odnosu na -67% u drugom tromjesečju 2020.

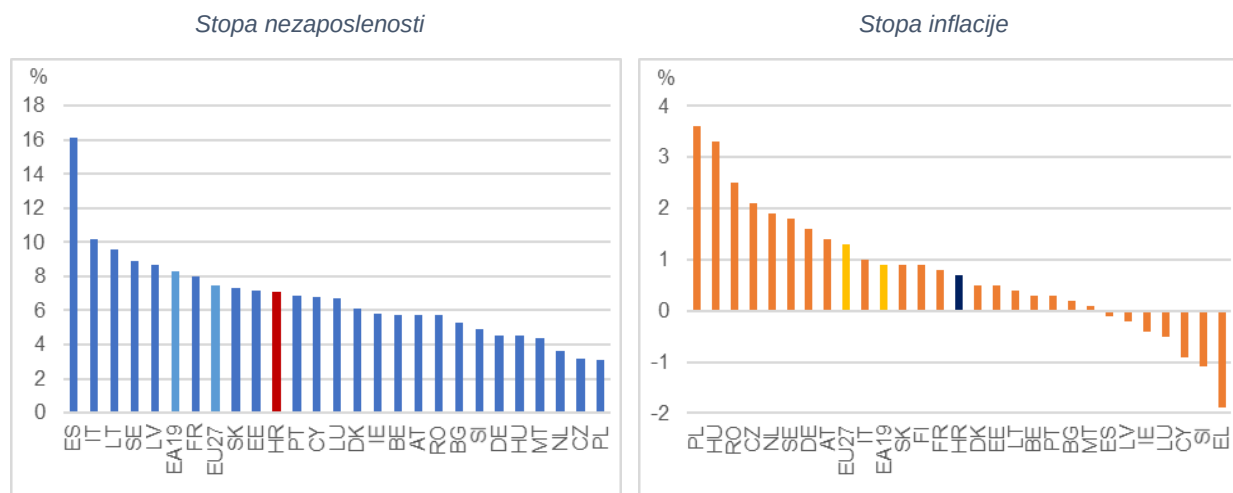
S druge strane, vozila registrirana u RH ostvarila su 27.378 milijuna **vozilo-kilometara** u 2019., što je u odnosu na 2018. pad za 3,0%. Prema [podacima](#) DZS-a, od ukupno ostvarenih vozilo-kilometara u 2019., osobna vozila ostvarila su 78,4%, a najveći udio u ostvarenim vozilo-kilometrima osobnih vozila ostvarila su osobna vozila pokretana dizelom, 64,7%. DZS je [objavio](#) i kako je **broj registriranih cestovnih vozila** u 2020. iznosio 2.312.280, što je u odnosu na 2019. više za 1,6%. Broj registriranih osobnih vozila u 2020. iznosio je 1.746.285, što je u odnosu na 2019. više za 1,2%. Broj prvi put registriranih cestovnih vozila iznosio je 132.572, što je u odnosu na 2019. pad za 31,8%, dok je broj prvih registracija osobnih vozila u 2020. iznosio je 95.577, što je u odnosu na 2019. manje za 35,9%. U 2020. zabilježeno je 7.710 cestovnih prometnih nesreća s nastradalim osobama, što je u odnosu na 2019. manje za 20,5% (broj poginulih manji za 20,2% a broj ozlijeđenih za 22,1%).

Tržište rada

Podaci tržišta rada za ožujak ukazuju na njegov oporavak. Primjerice, prema podacima HZMO-a, **ukupan broj osiguranika** na kraju ožujka iznosio je 1.546.937 osoba, što je 0,7% (10.690 osoba) više u odnosu na veljaču te 1,1% (17.032 osobe) više nego u ožujku 2020. godine. Najveće povećanje na godišnjoj razini zabilježeno je u djelatnosti građevinarstva (+6,5%), a pozitivna stopa (+1,3%) rasta vidljiva je i u smještaju i ugostiteljstvu. U posljednjih 12 mjeseci (travanj 2020. – ožujak 2021.) prosječan broj osiguranika iznosio je 1.540.355 što predstavlja smanjenje od 1,6% (ili 24.473 osobe) u odnosu prethodnih 12 mjeseci. Pritom je, očekivano, najveće smanjenje zabilježeno u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (-15,4%), dok je značajnije povećanje broja osiguranika vidljivo u građevinskom sektoru (+5,1%) te u djelatnostima informacija i komunikacija (+4,6%). Prema [podacima](#) DZS-a, u veljači 2021. **broj ukupno zaposlenih** u RH iznosio je 1.506.732. U odnosu na siječanj broj ukupno zaposlenih pao je za 0,6%, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine broj ukupno zaposlenih u veljači 2021. pao je za 2,2%. Registrirana stopa nezaposlenosti u veljači 2021. iznosila je 9,7%.

S druge strane, prema [podacima](#) HZZ-a, krajem ožujka 2021. godine u evidenciji je bilo registrirano 155.588 nezaposlenih osoba. **Broj nezaposlenih** u ožujku u odnosu na veljaču smanjen je je za 4,2%, a u usporedbi s ožujkom 2020. godine broj nezaposlenih ipak je povećan za 8,5% ili 12.127 osoba. Međutim, već do sredine travnja (15. travnja) broj nezaposlenih smanjio se na 151.702, što predstavlja pad od 1,4% u odnosu na sredinu travnja 2020. Prema [objavi](#) Eurostata, u veljači 2021. sezonski prilagođena **stopa nezaposlenosti** u europodručju iznosila je 8,3%, a u EU 7,5%. U Hrvatskoj je bila jednaka 7,1% (**Slika 2**), što predstavlja blago smanjenje u odnosu na siječanj 2021. kada je iznosila 7,2%.

Slika 2 Stopa nezaposlenosti i godišnja stopa inflacije u EU u veljači 2021.

Napomena: Podaci za stopu nezaposlenosti su sezonski prilagođeni.

Izvor: Eurostat; obrada: HUP.

OVI indeks, kojeg [objavljuje](#) Ekonomski institut, Zagreb, pokazuje da je **potražnja za radom** u ožujku 2021. bila gotovo 24% veća nego u ožujku 2020. godine, što je prvi zabilježen rast na godišnjoj razini u zadnjih godinu dana. Ipak, OVI indeks u ožujku 2020. bio je 23% manji nego u ožujku 2019. Usporedba OVI indeksa iz ožujka ove godine u odnosu na OVI iz ožujka 2019. ukazuje da je potražnja za radom na oko 95% predpandemijske razine. Na kvartalnoj razini, OVI u prvom tromjesečju 2021. bilježi negativne stope rasta, -8,5% u odnosu na prvo tromjesečje 2020. i -18% u odnosu na prvo tromjesečje 2019., što je i očekivano jer većina prvog tromjesečja 2020. godine nije bila pod utjecajem COVID-19 pandemije.

Prema [podacima](#) Eurostata, u četvrtom tromjesečju 2020. **stopa slobodnih radnih mjesta** iznosila je 1,9% u europskom području, što predstavlja porast u odnosu na prethodno tromjesečje, ali i pad u odnosu na četvrto tromjesečje 2019. Stopa slobodnih radnih mjesta u EU iznosila je 1,8% u četvrtom tromjesečju 2020., također porast u odnosu na prethodno tromjesečje, ali i pad u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. U Hrvatskoj je u posljednjem tromjesečju 2020. stopa slobodnih radnih mjesta iznosila 1,0%, što predstavlja blagi pad i u odnosu na treće tromjesečje kao i u odnosu na četvrto tromjesečje 2019.

DZS je [objavio](#) i podatke o **aktivnom stanovništvu na temelju Ankete o radnoj snazi** za posljednje tromjesečje 2020. Podaci o radno sposobnom stanovništvu, koje je definirano samo donjom granicom starosti od 15 godina, pokazuju da je u Hrvatskoj u četvrtom tromjesečju 2020. bilo 3.510 tisuća radno sposobnih osoba. Među njima je bilo 1.799 tisuća ekonomski aktivnih (stopa aktivnosti u iznosu od 51,3%) i 1.711 tisuća ekonomski neaktivnih osoba. Radnu snagu činilo je 1.634 tisuće zaposlenih (stopa zaposlenosti u iznosu od 46,6%) i 165 tisuća nezaposlenih osoba (stopa nezaposlenosti u iznosu od 9,2%). Gledano 2020. kao cjelinu, prosječna stopa aktivnosti iznosila je 51,1% (jednako kao i u 2019.), stopa zaposlenosti 47,2% (47,8% u 2019.), a stopa nezaposlenosti 7,5% (6,7% u 2019.).

U [objavi](#) Eurostata stoji kako se tržište rada diljem EU blago oporavilo u četvrtom tromjesečju 2020. Naime, stopa zaposlenosti za osobe u dobi od 20 do 64 godine u EU u četvrtom tromjesečju 2020. iznosila 72,6%, što predstavlja porast od 0,3 postotna boda (pb) u odnosu na treće tromjesečje 2020. Dok je zaposlenost rasla u 18 država članica EU, pet ih je zabilježilo pad. Takozvani **manjak na tržištu rada**, koja obuhvaća sve osobe koje imaju nezadovoljenu potrebu za zapošljavanjem, a čija je jedna od glavnih komponenti nezaposlenost, iznosila je 13,7% proširene definicije radne snage u dobi od 20 do 64 godine u četvrtom tromjesečju 2020., u odnosu na 14,1% u trećem tromjesečju 2020. (-0,4 pb). Manjak na tržištu rada u Hrvatskoj u posljednjem tromjesečju 2020. iznosio je 14,6% (+0,9 pb). Prema [podacima](#) Eurostata, između trećeg i četvrtog tromjesečja 2020. godine 3,0 milijuna nezaposlenih u EU (21,3% svih nezaposlenih u trećem tromjesečju 2020.) pronašlo je posao. U tom je razdoblju 7,8 milijuna (54,3%) ostalo nezaposleno,

a 3,5 milijuna nezaposlenih (24,4%) postalo je ekonomski neaktivno. Od svih zaposlenih u trećem tromjesečju 2020. godine 2,3 milijuna (1,5%) postalo je nezaposleno u četvrtom tromjesečju 2020. godine, a 3,5 milijuna (2,3%) prešlo je u ekonomsku neaktivnost. Od onih koji su se u trećem tromjesečju 2020. smatrali ekonomski neaktivnima, 3,5 milijuna (3,4%) prešlo je u zaposlenje u četvrtom tromjesečju 2020., a 3,4 milijuna (3,4%) prešlo je u nezaposlenost.

Prosječna **mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome** u pravnim osobama RH za siječanj 2021. iznosila je 6.979 kuna, što je nominalno niže za 0,3%, a realno za 0,4% u odnosu na prosinac 2020., dok je u odnosu na isti mjesec prethodne godine nominalno viša za 2,7%, a realno za 3,0%. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po satu za siječanj 2021. iznosila je 40,87 kuna, što je u odnosu na prosinac 2020. više za 8,4%, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine više za 11,6%. U [objavi](#) DZS-a stoji i kako je medijalna neto plaća za siječanj 2021. iznosila 5.862 kune.

Eurostat je, pak, [objavio](#) kako je u 2018. **medijan mjesečne zarade u EU** varirao između 4.057 eura mjesečno u Danskoj do 442 eura u Bugarskoj (998 eura u Hrvatskoj). S druge strane, u četvrtom tromjesečju 2020., u usporedbi s istim tromjesečjem prethodne godine, ukupni **troškovi rada po satu** porasli su za 3,0% u eurozoni i za 3,3% u EU. U Hrvatskoj su u istom razdoblju troškovi rada po satu pali za 1,1%. Iz Eurostata [navode](#) kako je i u EU i u europodručju, komponenta ne-plaće ublažila rast troškova rada po satu, posebno zbog poreznih olakšica i subvencija koje dodjeljuju vlade EU kao potporu poduzećima pogođenima koronakrizom. Nadalje, **prosječni troškovi rada po satu** u cijelom gospodarstvu (isključujući poljoprivredu i javnu upravu) u 2020. procijenjeni su na 28,5 eura u EU i 32,3 eura u europodručju, u odnosu na 27,7 eura i 31,4 eura u 2019. godini. Prema [objavi](#) Eurostata, prosječni troškovi rada po satu prikrivaju značajne razlike između država članica EU, a najniži troškovi rada po satu zabilježeni su u Bugarskoj (6,5 eura), Rumunjskoj (8,1 euro) i Mađarskoj (9,9 eura), a najviši u Danskoj (45,8 eura), Luksemburgu (42,1 euro) i Belgiji (41,1 euro) (u Hrvatskoj 10,8 eura). Troškovi rada po satu u industriji iznosili su 28,8 eura u EU i 34,8 eura u eurozoni. U građevinarstvu su iznosili 25,6 eura, odnosno 29,0 eura. U uslugama su troškovi rada po satu iznosili 28,2 eura u EU i 31,1 eura u eurozoni. U uglavnom neposlovnoj ekonomiji (isključujući javnu upravu) iznosili su 29,7 eura, odnosno 33,1 eura.

Javne financije

I na početku travnja još uvijek nemamo konačne podatke o situaciji s javnim financijama u 2020. Kao što je već ranije [objavljeno](#), u Hrvatskoj je deficit državnog proračuna (neprilagođen za sezonu) u trećem tromjesečju iznosio 3,8% BDP-a (u odnosu na -12,4% u drugom tromjesečju), dok je omjer javnog duga i BDP-a iznosio 86,4%. S druge strane, posljednji podaci koje je [objavilo](#) Ministarstvo financija (MFIN) odnose se na mjesec studeni te sugeriraju kako je u prvih 11 mjeseci minus u proračunu (razlika između prihoda i rashoda) iznosio 18,4 milijarde kuna.

Ipak, Hrvatska narodna banka (HNB) [objavila](#) je kako je ukupno **stanje konsolidiranog duga svih podsektora opće države** na kraju prosinca 2020. godine iznosilo 329,7 milijardi kuna, pa je u odnosu na prethodni mjesec ostvaren rast od 526 milijuna kuna (ili 0,16%), a u odnosu na prosinac 2019. godine taj dug bio je veći za 36,8 milijardi kuna (ili 12,6%). Promatrano u odnosu na godišnji BDP, ukupni je dug na kraju prosinca 2020. iznosio 89,1% godišnjeg BDP-a, a na kraju prosinca prethodne godine iznosio je 72,8% godišnjeg BDP-a. S druge strane, ministar Marić je, prilikom [komentiranja zadržavanja kreditnog rejtinga](#) Hrvatske na investicijskoj razini BBB- uz stabilne izgleda rejting agencije Standard and Poor's, naglasio kako je Covid-efekt na javne financije jednokratni i da ćemo se u najkraćem mogućem roku vratiti ponovno na silaznu putanju udjela javnog duga u BDP-u. Rekao je i kako je, prema posljednjim procjenama MFIN-a, deficit na razini 8% ili čak manje, a javni dug na razini oko 88% BDP-a.

Naknadno je iznio i [procjene](#) kako su **prihodi proračuna** u prva tri mjeseca zabilježeni gotovo na prošlogodišnjoj razini, tj. na 97,4%. S time da je PDV je na razini od 3,2% pada, dok doprinosi za mirovinsko osiguranje imaju nešto manji pad, i to od 1,5%, ponajprije zahvaljujući potporama za očuvanje radnih mjesta, koje su znatno ublažile utjecaj krize prouzročene pandemijom koronavirusa na tržište rada. Nadalje,

iznio je kako ukupni **financijski efekt koronakrize na proračun** do sada iznosi više od 32 milijarde kuna. Od toga se oko 13 milijardi kuna odnosi na pad proračunskih prihoda, što uključuje mjere otpisa poreza i doprinosa, dok se više od 19 milijardi kuna odnosi na izravne rashode i izdatke proračuna uvjetovane pandemijom koronavirusa. Najveći dio izravnih rashoda otpada na mjere očuvanja radnih mjesta, za koje je do sada plaćeno 10 milijardi kuna, dok je za dodatne troškove u zdravstvu osigurano oko dvije milijarde kuna. Preostali iznos u najvećoj se mjeri odnosi na proračunske transfere za održavanje likvidnosti prema HZZO-u i lokalnoj samoupravi, odnosno HBOR-u i HAMAG-u za njihove kreditne linije gospodarstvu.

Monetarna kretanja, cijene i tečaj

Prema [podacima](#) HNB-a, **ukupni plasmani** monetarnih institucija domaćim sektorima (osim središnje države) u veljači su neznatno porasli (za 0,3 milijarde kuna ili 0,1% u odnosu na siječanj, na osnovi transakcija). Istodobno su ukupni krediti, na koje se odnosi 98% ukupnih domaćih plasmana (isključujući središnju državu), porasli za 0,4 milijarde kuna (0,2%). Plasmani stanovništvu porasli su vrlo blago ponajviše zahvaljujući subvencioniranju stambenih kredita, dok su plasmani poduzećima ostali gotovo nepromijenjeni. Rast ukupnih plasmana na godišnjoj razini znatno se usporio zbog baznog učinka, odnosno izraženog rasta kreditiranja u veljači prošle godine. Osim toga, **ukupna likvidna sredstva** (M4) i **novčana masa** (M1) povećali su se u veljači 2021. godine, pri čemu je na godišnjoj razini ostvareno blago usporavanje rasta M4 i M1, u okvirima uobičajenih raspona mjesečnih oscilacija. Unatoč tome, monetarni agregati nastavili su i nadalje snažan rast.

Nakon rasta tečaja iznad 7,58 kuna za euro, Hrvatska narodna banka je 8. travnja 2021. po prvi puta u 2021. [intervenirala](#) **prodajom deviza** u cilju očuvanja stabilnosti tečaja pri čemu je prodano 190 milijuna eura po prosječnom tečaju 7,570405.

Na **tekućem i kapitalnom računu platne bilance** u četvrtom je tromjesečju 2020. ostvaren višak od 0,1 milijarde eura, što je poboljšanje salda za 0,4 milijarde eura u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prema [objavi](#) HNB-a, na razini cijele 2020. višak na tekućem i kapitalnom računu zbog snažnog pada prihoda od turističke potrošnje stranih gostiju smanjio se za 2,9 postotnih bodova BDP-a u odnosu na 2019. te je iznosio 1,9% BDP-a. Bruto inozemni dug na kraju 2020. iznosio je 82,7% BDP-a, što je za 0,4 postotna boda više nego na kraju rujna, pri čemu je porast omjera isključivo rezultat snažnog smanjenja nominalnog BDP-a. Istodobno se stanje neto međunarodnih ulaganja pogoršalo s -48,8% BDP-a na -52,2% BDP-a.

Prema procjenama koje je [objavio](#) Eurostat, u četvrtom tromjesečju 2020., sezonski prilagođeni **tekući račun platne bilance EU** zabilježio je suficit od 110,3 milijarde eura (3,2% BDP-a), u odnosu na suficit od 81,1 milijarde eura (2,4% BDP-a) u trećem tromjesečju od 2020. i suficit od 66,0 milijardi eura (1,9% BDP-a) u četvrtom tromjesečju 2019. Što se tiče ukupnih (unutar i izvan EU) salda tekućih računa država članica EU, na temelju dostupnih podataka, sedamnaest država članica zabilježilo je suficit a deset deficit u četvrtom tromjesečju 2020. (u Hrvatskoj deficit u iznosu od 0,4 milijarde eura).

HNB je [objavila](#) i kako je četvrto **istraživanje javnog mnijenja o uvođenju eura**, provedeno od 23. veljače 2021. do 1. ožujka 2021., pokazalo da se udio građana koji podržavaju uvođenje eura povećao u odnosu na prethodni val istraživanja s 41% na 45%. Građani kao prednosti eura vide lakše i jednostavnije plaćanje i poslovanje te činjenicu da je euro jedinstvena valuta u europodručju čime bismo bili izjednačeni s ostalim članicama monetarne unije. Glavnim rizikom smatraju pad standarda i kupovne moći, a više od trećine građana misli da će se uvođenjem eura znatno povećati cijene.

Cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u veljači 2021. u odnosu na siječanj 2021. u prosjeku su više za 0,3%. Prema [podacima](#) DZS-a, u odnosu na veljaču 2020., tj. na godišnjoj razini, u prosjeku su više za 0,3%, dok su u godišnjem prosjeku niže za 0,1%. Paralelno s time, Eurostat je [objavio](#) kako je **godišnja stopa inflacije**, prema takozvanom harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena, u veljači 2021. u europodručju iznosila 0,9% a u EU 1,3%. U Hrvatskoj je godišnja stopa inflacije, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, u veljači 2021. iznosila 0,7% (**Slika 2**). Prema [brzoi procjeni](#) Eurostata, očekuje se da će godišnja inflacija u europodručju u ožujku 2021. biti 1,3%

Prema [podacima](#) DZS-a, u veljači 2021. u usporedbi sa siječnjem 2021. **proizvođačke cijene industrijskih proizvoda** za industriju ukupno više su za 1,4%, a u odnosu na veljaču 2020. niže su za 0,8%. Prema [procjenama](#) Eurostata, cijene industrijskih proizvođača porasle su u veljači za 0,5% u eurozoni i za 0,7% u EU u usporedbi sa siječnjem 2021., dok su u usporedbi s veljačom 2020. industrijske cijene proizvođača porasle za 1,5% u eurozoni i za 1,7% u EU. Nadalje, prema [objavi](#) DZS-a, u ožujku 2021. u usporedbi s veljačom 2021. proizvođačke cijene industrijskih proizvoda za industriju ukupno više su za 1,5%, a u odnosu na ožujak 2020. za 3,5%. DZS je [objavio](#) i kako su **proizvođačke cijene građevnog materijala** na domaćem tržištu u veljači 2021. u usporedbi sa siječnjem 2021. više za 0,3%, a u odnosu na veljaču 2020. više su za 0,5%. Slično tome, prema [podacima](#) DZS-a, proizvođačke cijene građevnog materijala na domaćem tržištu u ožujku 2021. u usporedbi s veljačom 2021. više su za 0,4%, a u odnosu na ožujak 2020. više su za 0,6%.

Cijene stambenih objekata, mjerene **indeksom cijena stambenih objekata**, u četvrtom tromjesečju 2020. u odnosu na treće tromjesečje 2020. u prosjeku su bile više za 2,5%. Prema [podacima](#) DZS-a, u odnosu na četvrto tromjesečje 2019. (na godišnjoj razini) u prosjeku su više za 6,4%, dok su u godišnjem prosjeku više za 7,7%. Prema [podacima](#) Eurostata, u četvrtom tromjesečju 2020. cijene stambenih objekata porasle su za 5,4% u europodručju i za 5,7% u EU u usporedbi s istim tromjesečjem prethodne godine. Za europodručje je ovo najviši godišnji porast od četvrtog kvartala 2006. U usporedbi s trećim tromjesečjem 2020., cijene stambenih objekata porasle su u četvrtom tromjesečju 2020. za 1,4% u eurozoni i 1,3% u EU. Eurostat je [objavio](#) i kako su u razdoblju od 2010. do četvrtog tromjesečja 2020. **cijene najma (stanarine) u EU** porasle za 14,9%, a **cijene stambenih objekata** za 28,6%. Uspoređujući četvrto tromjesečje 2020. s 2010., cijene stambenih objekata povećale su se više nego stanarine u 18 država članica EU. Cijene stambenih objekata povećale su se u 23 države članice, a smanjile u četiri. Za stanarine je obrazac bio drugačiji: cijene su porasle u 25 država članica EU-a, a smanjile se u dvije.

Rast i prognoze

Prema [CEIZ indeksu](#) Ekonomskog instituta, Zagreb za siječanj 2021. ekonomska aktivnost mjerena tromjesečnim stopama promjene BDP-a u prvom tromjesečju 2021. blago ubrzava u odnosu na prethodno tromjesečje, što sugerira nastavak postupnog oporavka gospodarstva započetog tijekom ljetnih mjeseci. Međutim, za očekivati je da će godišnja stopa promjene BDP-a u prvom tromjesečju 2021. i dalje biti negativna, no manja u apsolutnoj vrijednosti od stope zabilježene u četvrtom tromjesečju 2020. (-7,0%) uslijed produljenja mjera djelomičnog zatvaranja gospodarstva koje je na snazi od kraja studenog prošle godine. Hrvatska narodna banka (HNB) je na posljednjoj [sjednici Savjeta HNB-a](#), pak, revidirala projekciju BDP-a naviše i u 2021. očekuje rast od 5,9%.

Prema najnovijem [izvješću](#) rejting agencije **Standard and Poor's**, u kojem zadržavaju kreditni rejting Hrvatske na investicijskoj razini BBB- uz stabilne izglede, očekuje se rast BDP-a od 5,1% u ovoj godini, uz 3,5% u 2022. i 2023. te 2,6% u 2024. godini. Podsjetimo, Europska komisija je u svojim [posljednjim prognozama](#) objavila kako za Hrvatsku očekuje rast po stopi od 5,3% u 2021. i 4,6% u 2022. (uz pretpostavku pada u 2020. u iznosu od -8,9%). MMF je u svojim [najnovijim prognozama](#) snizio svoju procjenu rasta za Hrvatsku, pa tako u odnosu na ranijih 6,0% za ovu godinu sada predviđa rast u iznosu od 4,7%, s time da je pretpostavka pada u 2020. ostala na 9,0%. U 2022. bi hrvatsko gospodarstvo prema MMF-u trebalo porasti 5,0% i time premašiti pretkriznu razinu. MMF predviđa i oporavak globalnog gospodarstva – po stopama od 6,0% u 2021. i 4,4% u 2022., nakon pada od 3,3% u 2020., dok bi europodručje trebalo rasti po stopama od 4,4% u 2021. i 3,8% u 2022., nakon pada od 6,6% u 2020.

U [prognozama](#) **Europske središnje banke (ECB)** navodi se kako je intenziviranje pandemije koronavirusa oslabilo kratkoročne izglede za gospodarsku aktivnost u europodručju, ali nije zaustavilo oporavak te [očekuju](#) rast gospodarstva u europodručju u iznosu od 4,0% u 2021., 4,1% u 2022. i 2,1% u 2023. ([posljednje prognoze](#) Europske komisije sugeriraju rast po stopi od 3,8% i u 2021. i u 2022.) Očekuje se da će realni BDP premašiti pretkriznu razinu iz četvrtog tromjesečja 2019. godine u drugom tromjesečju 2022. i da će u zadnjem tromjesečju projekcijskog horizonta iznositi 3,3% iznad pretkrizne razine.

Poslovne statistike

Uz pozitivan trgovinski saldo, petu godinu za redom **poduzetnici sa sjedištem u Požegi** iskazali su pozitivan konsolidirani financijski rezultat (neto dobit), s tim da je s 34,3 milijuna kuna u 2015. godini, u 2020. godini neto dobit porasla na 73,2 milijuna kuna. Prema [objavi Fine](#), poduzetnici u Požegi u pet godina povećali izvoz za 20,1%, a uvoz smanjili za 44,5%.

Poduzetnici na području Urbane aglomeracije Rijeka ostvarili su 173,5% veću neto dobit u 2019. u odnosu na 2018. godinu, dok je na razini Primorsko-goranske županije neto dobit u 2019. u odnosu na 2018. godinu, bila veća za 75,5%. U [objavi Fine](#) stoji kako je na području 10 gradova i općina obuhvaćenih Urbanom aglomeracijom Rijeka, u 2019. godini sjedište imao 7.691 poduzetnik s 42.726 zaposlenih.

U povodu Svjetskog dana šuma (21. ožujka) Fina je [analizirala](#) rezultate poduzetnika u **djelatnosti trgovine namještajem** u razdoblju od 2009. do 2019. godine, u kojem se broj poduzetnika smanjio za 37,2%, a broj zaposlenih za 15,9%. U razdoblju od 2010. do 2014. godine poduzetnici u djelatnosti trgovine namještajem iskazali su neto gubitak, a u 2009. te od 2015. do 2019. godine - neto dobit.

U povodu Dana vozača taksija (22. ožujka), Fina je [analizirala](#) rezultate poslovanja poduzetnika u **djelatnosti taksi službe** kroz razdoblje od 2009. do 2019. godine, koja je pokazala da je broj poduzetnika porastao s 22 na 1.343, a od siječnja 2020. do sredine ožujka 2021., u istoj djelatnosti osnovana su još 274 poduzetnika. U istom razdoblju broj zaposlenih porastao je s 47 u 2009. godini, na 1.859 u 2019. godini. Promatrano na razini županija, u 2019. godini najviše poduzetnika iz djelatnosti taksi službe imalo je sjedište u Gradu Zagrebu (700), Primorsko-goranskoj (145), Splitsko-dalmatinskoj (131) i Osječko-baranjskoj županiji (126).

U povodu Svjetskog dana zdravlja (7. travnja) Fina je [analizirala](#) rezultate 1.427 poduzetnika s 9.098 zaposlenih i 161 proračunskog korisnika sa 64.833 zaposlenih čija je glavna **djelatnost zdravstvena zaštita**. Najviše poduzetnika u djelatnosti zdravstvene zaštite u promatranom razdoblju bio je u 2019. godini, 1.427, što je 32,0% više u odnosu 2015. godinu, kada je poslovaio 1.081 poduzetnik. U 2019. godini bilo je i najviše zaposlenih, 9.098, što je 34,9% više u odnosu na 6.744 zaposlenih u 2015. godini. Jednako tako, najveći ukupni prihodi u iznosu od 3,6 milijardi kuna ostvareni su u 2019. godini, što je u odnosu na 2015. godinu više za 59,6%, dok je dobit razdoblja veća za 40,5%.

Udio **poduzetnika koji su registrirani u gradovima – županijskim središtima**, u ukupnim prihodima je 71,2%, u dobiti razdoblja 72,4%, u gubitku razdoblja 69,6%, a najveći je u konsolidiranom financijskom rezultatu – neto dobiti, 74,0%. Fina je [objavila](#) i kako od ukupno 136.260 poduzetnika u 2019 godini, njih 80.989 ili 59,4% ima sjedište u nekom od županijskih središta. Udio zaposlenih je još i veći (63,6%) jer je od 969.776 zaposlenih, njih 616.301 zaposleno kod poduzetnika sa sjedištem u nekom od 21 županijskog središta.

Fina je [analizirala](#) i poslovanje poduzetnika u **djelatnosti kockanja i kladenja** koji su u 10 godina udvostručili ukupne prihode. Najviše poduzetnika bilo je 2010. (92), a najviše zaposlenih 2019. godine (6.749), koji su ostvarili i najveće ukupne prihode u iznosu od gotovo 4,1 milijardu kuna, što je za 114,6% više u odnosu na 2010. godinu kada je ostvareno 1,9 milijardi kuna prihoda.

Prema rezultatima poduzetnika u 2019. godini, promatrano **na razini županija**, gospodarsku sliku Hrvatske i dalje karakterizira velika razlika u razvijenosti pojedinih regija – županija, što potkrepljuju podaci prezentirani u kratkoj analizi koju je [objavila](#) Fina. Poduzetnici čije je sjedište u županiji Grad Zagreb, u usporedbi s poduzetnicima u drugim županijama prvi su po broju poduzetnika (udio 33,5%), broju zaposlenih (udio 38,4%), ukupnim prihodima (udio 50,2%), izvozu (udio 39%), uvozu (udio 60,0%) i drugim financijskim rezultatima. Iza Grada Zagreba, prema ukupnim prihodima, poduzetnici su Zagrebačke, Splitsko-dalmatinske i Primorsko-goranske županije, dok su prema izvozu drugi poduzetnici Istarske županije, treći poduzetnici Varaždinske, a četvrti poduzetnici Zagrebačke županije.

Promatrano prema sjedištu poslovanja, u **128 gradova** u 2019. godini bilo 113.593 poduzetnika (83,4%), a preostalih 22.667 poduzetnika (16,6%) imalo je sjedište u jednoj od **428 općina**. Prema Fininoj [analizi](#), na prvom mjestu prema broju poduzetnika među gradovima je Zagreb s 45.608 poduzetnika (33,5%), a slijede Split sa 7.798 (5,7%) i Rijeka s 5.020 poduzetnika (3,8%). Gradovi s najmanjim brojem poduzetnika su Vrljika s 26 poduzetnika, Otok (kod Vinkovaca) s 44 i Hrvatska Kostajnica s 46 poduzetnika. Od 22.667 poduzetnika, čije je sjedište u jednoj od 428 općina, najviše ih je u sljedećim općinama: Viškovo (654), Matulji (533) i Medulin (523). Za usporedbu, šest županijskih središta ima manji broj poduzetnika od navedenih općina, a to su sljedeći gradovi: Požega (451), Virovitica (438), Pazin (349), Krapina (321) i Gospić (236).

Prema [kratkoj analizi](#) o kretanju broja poduzetnika i zaposlenih te osnovnih financijskih rezultata poduzetnika **od 2002. do 2019. godine** broj poduzetnika je rastao kroz razdoblje od 18 godina, osim 2012. godine kada je bio manji u odnosu na 2011. godinu, a 2013. godine ponovno se nastavlja trend rasta broja poduzetnika. Broj zaposlenih kod poduzetnika u promatranom je razdoblju bio najveći 2019. godine (969.776), a najmanji je bio 2002. godine (754.186). Od 2002. do 2008. godine zabilježen je rast broja zaposlenih, dok se od 2009. do 2014. godine broj zaposlenih u pravilu smanjivao, s iznimkom 2013. godine u kojoj je bio neznatno veći u odnosu na 2012. godinu. Od 2014. godine broj zaposlenih kontinuirano raste i u tom je razdoblju povećan za 139.660. U odnosu na 2002. godinu, ukupni prihodi u 2019. godini veći su za 403,9 milijardi kuna ili za 103,0%.

Fina je [objavila](#) i kako je o veljači 2021. godine evidentirano 14,5% manje poslovnih subjekata te 2,6% manje potrošača, u odnosu na veljaču 2020. godine, koji nemaju dovoljno sredstava na računima za otplatu duga vjerovnicima koji su zbog neplaćenog duga pokrenuli **ovrhu na novčanim sredstvima**.

Eurostat je objavio [prvo izdanje Ključnih podataka o europskom poslovanju](#) – ilustrirano statistikom (engl. Key figures on European business — Statistics illustrated) koje pruža vizualizacije i inovativne prezentacije podataka potkrijepljene jezgrovitim tekstovima i može se gledati kao uvod u europsku poslovnu statistiku. U [uvodnoj objavi](#) se, između ostalog, navodi kako mala poduzeća koja zapošljavaju do 50 osoba čine 99% ukupnog broja poduzeća u poslovnom gospodarstvu u EU, kao i da je prerađivačka industrija najveći sektor, koji čini 30% dodane vrijednosti.

Prema [posljednjim podacima](#) Eurostata, u četvrtom tromjesečju 2020. **udio poslovne dobiti u europodručju** povećan je s 39,1% na 40,4%. Povećanje udjela poslovne dobiti u eurozoni za 1,3 postotna boda objašnjava se porastom bruto dodane vrijednosti poduzeća (+1,1%), dok su naknade zaposlenicima (plaće i socijalni doprinosi) plus porezi umanjili za subvencije na proizvodnju smanjene za 1,1%. Stopa poslovnih ulaganja u eurozoni porasla je na 23,4%, u usporedbi s 23,2% u trećem tromjesečju 2020.

Eurostat je [objavio](#) kako je u 2020. godini gotovo petina (18%) poduzeća s više od 10 zaposlenih u EU koristila **internetske uređaje ili sustave koji se mogu nadzirati ili kontrolirati na daljinu putem Interneta**. Velika poduzeća su se u većoj mjeri koristila tim uređajima ili sustavima (38%) u usporedbi sa srednjim poduzećima (27%) i malim poduzećima (16%). Među državama članicama EU, Češka je zabilježila najveći udio poduzeća (44%) koja su se 2020. godine koristila internetskim uređajima ili sustavima s daljinskim nadzorom ili upravljanjem putem interneta (Hrvatska: 20%).

Nadalje, u 2020. godini 7% poduzeća u EU s najmanje 10 zaposlenih koristilo je **aplikacije umjetne inteligencije (AI)**. Dok je 2% poduzeća koristilo strojno učenje za internu analizu velikih podataka, 1% je interno analiziralo velike podatke uz pomoć obrade prirodnog jezika, stvaranja prirodnog jezika ili prepoznavanja govora. Prema [objavi](#) Eurostata, Irska je zabilježila najveći udio poduzeća (23%) koja su koristila bilo koju od četiri razmatrane aplikacije za umjetnu inteligenciju u 2020. godini (Hrvatska: 6%).

Ostalo

U 2020. godini 20,6% stanovništva EU bilo je u dobi od 65 godina ili starije; to je za 3,0 postotna boda više od istog udjela desetljeće ranije. Prema [podacima](#) Eurostata, najveći **udio starijih osoba u ukupnom**

stanovništvu zabilježen je 2020. godine u Italiji (23,2%), a slijede Grčka i Finska (po 22,3%), Portugal (22,1%), Njemačka (21,8%) i Bugarska (21,6%) (Hrvatska: 21,0%). Najniži udio zabilježen je u Irskoj (14,4%) i u Luksemburgu (14,5%). Najnoviji dostupni [podaci](#) sugeriraju da je **očekivano trajanje života** stagniralo ili čak opadalo posljednjih godina u nekoliko država članica EU. Štoviše, nakon izbijanja pandemije Covid-19 prošle godine, očekivano trajanje života pri rođenju smanjilo se u velikoj većini država članica EU-a. Najveći pad zabilježen je u Španjolskoj (-1,6 godina u odnosu na 2019.) i Bugarskoj (-1,5), a slijede Litva, Poljska i Rumunjska (po -1,4) (-0,8 u Hrvatskoj).

S druge strane, u EU u 2019. godini rođeno je 4,17 milijuna beba, nastavljajući trend smanjenja koji je započeo nakon 2008. godine kada je u EU rođeno 4,68 milijuna djece. **Totalna stopa fertiliteta** iznosila je 1,53 rođenja po ženi u EU 2019. godine, što je blagi pad u odnosu na nedavni vrhunac iz 2016. (1,57), ali porast u usporedbi s 2001. (1,43). Prema [objavi](#) Eurostata, Francuska je s 1,86 živorođene djece po ženi bila država članica s najvećom ukupnom stopom fertiliteta u EU (u Hrvatskoj je ta stopa iznosila 1,47). U 2019. godini o gotovo polovici (47,1%) djece mlađe od tri godine u EU brinuli su se isključivo njihovi roditelji, dok je 35,3% djece bilo u formalnoj skrbi najmanje jedan sat tjedno, a za četvrtinu su brinuli njihovi bake i djedovi, ostala rodbina ili profesionalni odgojitelji djece barem jedan sat tjedno. Prema [objavi](#) Eurostata, udio djece mlađe od tri godine o kojoj se brinu samo njihovi roditelji znatno je varirao u državama članicama EU, od najnižih 21,2% u Nizozemskoj i 22,6% s vrhuncem od 69,9% u Bugarskoj. Pandemija Covid-19 zasigurno je donijela promjene u **aranžmanima za brigu o djeci** u 2020. godini.

Nadalje, Eurostat je [objavio](#) i kako je 1. siječnja 2020. godine u EU živjelo 23 milijuna građana država nečlanica, što predstavlja 5,1% stanovništva EU. Uz to, u nekoj od država članica EU s državljanstvom druge države članice živjelo je 13,5 milijuna ljudi, što predstavlja 3,0% stanovništva EU. Relativno gledano, država članica EU s najvećim **udjelom stranih državljana** bio je Luksemburg (47% ukupnog stanovništva). Nasuprot tome, nedržavljanima su predstavljali manje od 1% stanovništva u Poljskoj i Rumunjskoj (3% u Hrvatskoj). Povrh toga, [objavljeno](#) je kako je u 2019. oko 706.400 osoba steklo je **državljanstvo** države članice EU u kojoj su živjele, u odnosu na 672.300 u 2018. i 700.600 u 2017. Većina onih koji su državljanstvo države članice EU dobili 2019. godine ranije su bili državljani zemalja koje nisu članice EU ili bez državljanstva, dok su bivši državljani druge države članice EU činili 13% od ukupnog broja novostečenih državljanstava.

Osnovne karakteristike **potrošnje kućanstava**, izračunane na temelju podataka prikupljenih istraživanjem Anketa o potrošnji kućanstava, pokazuju kako su izdaci za potrošnju u 2019. iznosili u prosjeku 93.522 kune po kućanstvu. Prema podacima koje je [objavio](#) DZS, najveći udio u izdacima činili su izdaci za hranu i bezalkoholna pića (26,2%), nakon čega slijede izdaci za prijevoz (15,8%) i izdaci za stanovanje i potrošnju energenata (15,5%). Eurostat je, pak, [objavio](#) kako je **stopa štednje kućanstava** u europodručju iznosila 19,8% u četvrtom tromjesečju 2020., u usporedbi sa 17,3% u trećem tromjesečju 2020. To je druga najveća vrijednost od početka praćenja vremenske serije 1999. (najviša je bila 25,0% u drugom tromjesečju 2020.). Porast stope štednje kućanstava u eurozoni objašnjava se padom potrošnje po višoj stopi (-3,7%) od bruto raspoloživog dohotka kućanstava (-0,8%). Istovremeno, stopa ulaganja kućanstava u europodručju povećala se s 8,7% na 9,1% u četvrtom tromjesečju 2020. godine, što je najveća vrijednost od 2011. godine.

Prema [pokazateljima](#) **kratkoročne energetske statistike** za siječanj 2021., električna energija raspoloživa za potrošnju iznosila je 1.641 GWh što predstavlja povećanje u odnosu na prethodni mjesec, ali i smanjenje u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ta količina sadržava i gubitke u električnoj mreži. Kod drugih energenata količina raspoloživa za potrošnju sadržava i količine energenata koje mogu završiti na skladištu kod finalnih potrošača ili u maloprodaji. Tako je količina prirodnog plina raspoloživog za potrošnju u siječnju iznosila 313 mil. m³ (smanjenje u odnosu na prethodni mjesec, kao i u odnosu na isti mjesec prethodne godine).

Tržišni udjeli najvećih proizvođača električne energije i plina u EU se smanjuju od 2007. godine. Prema [podacima](#) Eurostata, tržišni udio najvećeg proizvođača električne energije na tržištu varirao je među državama članicama EU u 2019. Najveći udio zabilježen je na Cipru (100%), gdje je pojedinačna elektroenergetska tvrtka dominirala nacionalnom proizvodnjom električne energije, zatim Latvija (86%) i

Hrvatska (80%). Što se tiče uvoza i proizvodnje prirodnog plina, najveći tržišni udio u 2019. godini (mjereno kao udio nacionalne autohtone proizvodnje u EU) bio je 100% u Estoniji, Finskoj i Švedskoj, gdje je samo jedan entitet dominirao nacionalnom proizvodnjom i uvozom (u Hrvatskoj ispod 50%).

Eurostat je [objavio](#) kako se **potreba za grijanjem zgrada** u EU smanjivala s vremenom: vrijednost stupnja grijanja smanjila se za 21% između 1979. (3.510 dana) i 2020. (2.759 dana) u EU-27. Nasuprot tome, vrijednost stupnja hlađenja bila je više nego dvostruko veća u 2020. godini (99 dana) u odnosu na 1979. godinu (37 dana), što ukazuje da su se potrebe za hlađenjem (klimatizacijom) u zgradama povećale tijekom posljednjih desetljeća. Stupnjevi grijanja razlikuju se među državama članicama Europe. Uzimajući u obzir sve podatke dostupne tijekom razdoblja 1979-2020., Finska je imala najvišu prosječnu godišnju dnevnu vrijednost stupnja grijanja (5.665), dok je za Maltu ta vrijednost bila 536.

Produktivnost resursa u EU postupno se povećavala s 1,2 eura/kg u 2000. na 2,2 eura/kg u 2019. Produktivnost resursa kvantificira **odnos između veličine gospodarstva i upotrebe prirodnih resursa**. Vrijednost produktivnosti resursa povećava se kada gospodarstvo, mjereno BDP-om, raste bržim tempom od potrošnje sirovina, mjereno domaćom potrošnjom materijala. Prema [podacima](#) Eurostata, razina produktivnosti resursa (prema standardu kupovne moći) uvelike varira između država članica EU-a: od 0,8 €/kg u Bugarskoj i Rumunjskoj do 4,5 €/kg u Nizozemskoj 2019. godine (u Hrvatskoj 1,9 €/kg). Nadalje, **domaća potrošnja materijala** u EU iznosila je 2019. godine 14 tona po osobi. Prema podacima koje je [objavio](#) Eurostat, nemetalni minerali čine polovicu ukupne količine, biomasa gotovo četvrtinu (24%), fosilni energetske materijali petinu (20%) i metalne rude 5%. Razina domaće potrošnje materijala značajno se razlikuje u državama članicama EU-a: od 9 tona po osobi u Španjolskoj do gotovo 32 tona po osobi u Finskoj (gotovo 11 tona po osobi u Hrvatskoj).

S druge strane, u 2020. godini u EU je bilo oko 159 milijuna hektara šuma. Prema [objavi](#) Eurostata, njihova se površina povećala za gotovo 10% od 1990. godine (145 milijuna hektara). U pet država članica EU više od polovice kopnenog područja bilo je **pokriveno šumama**: Finska (66%), Švedska (63%), Slovenija (61%), Estonija (54%) i Latvija (53%). Na drugom kraju ljestvice, samo je oko 1% zemljišta pokriveno šumom na Malti, a manje od petine zemljišta pošumljeno je u Nizozemskoj (10%), Irskoj (11%), Danskoj (15%) i Cipru (19%). Prosjek EU je 39%, a Hrvatska je u sredini s 34%.

Prema [privremenim podacima](#) DZS-a o **proizvodnji povrća, voća i grožđa**, u 2020. najviše je smanjena proizvodnja mandarinke, ali smanjena je i proizvodnja ostalog povrća (lubenica, luka i češnjaka, mrkve, dinja) te ostalog voća (jabuka i marelica). S druge strane, najviše je povećana proizvodnja rajčice, a povećana je i proizvodnja povrća (krastavaca i kornišona, paprike, kupusa, bijelog i crvenog, salate, graha za svježe zrno) te ostalog voća (šljiva, krušaka, višanja i lješnjaka). U [objavi](#) Eurostata stoji kako je u 2020. godini **poljoprivredni sektor** pridonio s 171,9 milijardi eura u BDP-u EU, što je ekvivalent od 1,3% ukupnog iznosa. Procjenjuje se kako je sektor poljoprivrede u EU stvorio bruto dodanu vrijednost od 177,0 milijardi eura u 2020. Jedan od načina na koji se to može gledati jest da su na svaki euro potrošen na troškove robe i usluga korištenih u proizvodnom procesu, farme u EU stvorile dodanu vrijednost u iznosu od 0,75 eura. Ukupna vrijednost poljoprivredne proizvodnje u 2020. godini iznosila je 411,8 milijardi eura, od čega je oko polovine (52,8%) bilo od usjeva (uključujući 14,0% od povrća i hortikulturnog bilja i 11,2% od žitarica), a nešto manje od dvije petine (38,6%) od životinja i životinjskih proizvoda (uključujući 13,1% od mlijeka i 9,6% od svinja), dok se ostatak odnosi na poljoprivredne usluge i nerazdvojive nepoljoprivredne djelatnosti.

DZS je [objavio](#) i statističko izvješće pod nazivom **Industrijska proizvodnja u 2019**. Godišnji izvještaj – PRODCOM – rezultati koje sadržava sveobuhvatne i najdetaljnije godišnje podatke iz područja proizvodnih statistika industrije. Prikazani podaci prikupljeni su godišnjim istraživanjem PRODCOM o industrijskoj proizvodnji za 2019. Ukupna vrijednost industrijskih proizvoda koju su prodala poduzeća što su se bavila industrijskom proizvodnjom (bez obzira na to gdje je poduzeće registrirano) u RH u 2019. iznosila je 139.569 milijuna kuna. U usporedbi s prethodnom godinom, vrijednost prodaje manja je za 1.308 milijuna kuna, odnosno 0,9%. Vrijednost prodaje na inozemno tržište iznosila je 57.828 milijuna kuna, što je 41,4% od ukupne vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda. Prema industrijskim područjima NKD-a 2007.,

vrijednost prodanih industrijskih proizvoda razvrstanih prema djelatnostima proizvoda najveća je u području C - prerađivačka industrija i iznosi 111.416 milijuna kuna.

U publikaciji **Primjena stupnja urbanizacije** (engl. Applying the Degree of Urbanisation), nastaloj u uskoj suradnji šest organizacija - Europske komisije, Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO), Programa Ujedinjenih naroda za ljudska naselja (UN-Habitat), Međunarodne organizacije rada (ILO), Organizacije za ekonomsku suradnju rada i razvoja (OECD) i Svjetske banke, predstavljena je usklađena metodologija kako bi se olakšale međunarodne statističke usporedbe i klasificiralo cijelo područje zemlje duž urbano-ruralnog kontinuuma. U [objavi](#) Eurostata se navodi kako ovo nije korisno samo za praćenje Ciljeva održivog razvoja i prilagođavanje politika povezanih s njima, već i za osiguravanje da se razvojna pomoć EU troši na način koji osigurava stvarni napredak i u ruralnim i u urbanim područjima.

Prema [podacima](#) DZS-a, u 2020. akademski stupanj postiglo je 615 **doktora znanosti**. Udio žena u tom broju iznosio je 354, odnosno 57,6%. Najviše doktorskih disertacija bilo je iz područja biomedicine i zdravstva (22,1%), slijedilo je područje društvenih znanosti (22,0%), područje tehničkih znanosti (19,5%), područje humanističkih znanosti (13,8%), područje prirodnih znanosti (12,7%), područje biotehničkih znanosti (5,9%) i interdisciplinarna područja znanosti (2,9%). Najmanje doktorskih disertacija bilo je iz umjetničkog područja (1,1%). Prema [objavi](#) DZS-a, u 2020. akademski naziv postiglo je 496 **sveučilišnih specijalista**, pri čemu je najveći je broj specijalističkih radova bio iz područja društvenih znanosti (45,8%), slijede područja biomedicina i zdravstvo (30,8%), interdisciplinarna područja znanosti (9,7%), tehničke znanosti (6,9%), prirodne znanosti (2,4%), humanističke znanosti i umjetničko područje (po 1,8%) te biotehničke znanosti (0,8%). S druge strane, u akademskoj godini 2020./2021. na visokim učilištima zaposleno je 18.056 **nastavnika i suradnika u nastavi** na temelju ugovora o radu ili angažirano na temelju ugovora o djelu, od čega 70,6% jesu doktori znanosti. Prema [objavi](#) DZS-a, iskazan ekvivalentom pune zaposlenosti/angažiranosti, ukupan broj nastavnika i suradnika u nastavi jest 12.690,6. Nadalje, Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo (DZIV) u 2020. podneseno je 129 prijava patenata. Prema [podacima](#) DZS-a, od ukupnog broja prijava domaćih prijavitelja, 65,8% patenata prijavile su fizičke osobe, a 34,2% pravne osobe. Prema tehničkom području, najveći udio priznatih patenata u 2020. bio je iz područja kemije (43,1%), slijedi područje mehaničkog inženjerstva (28,4%), dok je najmanji udio bio u području mjeriteljstva (4,6%).

DZS je [objavio](#) i publikaciju **Kultura i umjetnost u 2019.** u kojoj se, između ostalog, navodi kako je u sezoni od 1. rujna 2019. do 31. kolovoza 2020. ukupno radilo 160 kazališta. Zbog krize prouzročene pandemijom bolesti Covid-19 i zatvaranja svih javnih objekata u proljeće 2020. pao je broj aktivnih profesionalnih kazališta i amaterskih kazališta. Pritom je broj amaterskih kazališta pao 12% u odnosu na sezonu prije, dok su dječja profesionalna kazališta ostala jednako aktivna kao i prethodnih godina. Slično tome, u odnosu na sezonu 2018./2019., izvedeno je 30% manje koncerata, a posjećenost je pala za 39%. U publikaciji se navodi i kao se razvojem digitalnog društva uočava tendencija virtualnih posjeta knjižnicama koji su u 2019. nešto zastupljeniji nego u prethodnim godinama i iznosi 59% ukupnih posjeta.

U posljednja tri mjeseca prije istraživanja 2020. o **korištenju IKT-a u kućanstvima i kod pojedinaca**, svaki drugi državljani EU (55%) u dobi između 16 i 74 godine izvijestio je da je tražio zdravstvene informacije povezane s ozljedama, bolestima, prehranom, poboljšanje zdravlja ili slično putem Interneta. To je za dva postotna boda (pb) više nego prethodne godine (53%) i za 21 pb više u odnosu na 2010. godinu (34%). Prema [objavi](#) Eurostata, najveći udio zabilježen je u Finskoj (77%) a najmanji u Rumunjskoj (28%) (u Hrvatskoj 58%).

Makroekonomski okvir – statistički pregled

Osnovni makroekonomski pokazatelji	2019	2020	2020				
			Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
BDP (mil. HRK, tekuće cijene)	402.337	370.166	99.312	90.393	85.193	101.390	93.191
BDP (% g/g, realno)	2,9	-8,4	2,3	0,2	-15,4	-4,0	-7,0
Potrošnja kućanstava (% g/g, realno)	3,6	-6,4	4,0	0,7	-14,0	-7,5	-4,5
Potrošnja države (% g/g, realno)	3,4	2,0	3,3	4,7	0,5	1,5	1,6
Investicije u fiksni kapital (% g/g, realno)	7,1	-2,9	4,0	3,1	-14,7	-3,0	4,2
Izvoz roba i usluga (% g/g, realno)	6,8	-25,0	6,9	-2,0	-40,7	-32,3	-9,8
Uvoz roba i usluga (% g/g, realno)	6,3	-13,8	2,5	-5,0	-27,5	-14,1	-7,6
Obujam industrijske proizvodnje (% g/g)	0,6	-2,7	-0,8	-2,8	-8,6	-0,6	1,0
Obujam građevinskih radova (% g/g)	8,3	4,4	7,2	6,1	0,1	5,6	5,8
Promet od trgovine na malo (% g/g, realno)	4,2	-4,0	3,5	2,6	-11,4	-5,9	-0,1
Promet od uslužnih djelatnosti (bez trg.) (% g/g)	4,2	-22,1	5,0	-2,8	-36,2	-22,4	-21,7
Broj zaposlenih (pr)	1.555.068	1.523.075	1.569.112	1.517.005	1.515.703	1.530.74	1.528.881
Broj registriranih nezaposlenih (pr)	128.650	150.824	127.267	140.454	155.908	150.078	156.854
Stopa registrirane nezaposlenosti (% pr)	7,6	9,0	7,5	8,5	9,3	8,9	9,3
Prosječna neto plaća (HRK)	6.457	6.763	6.530	6.766	6.684	6.731	6.873
Potrošačke cijene (% g/g)	0,8	0,2	0,9	1,4	-0,3	-0,1	-0,3
Proizvođačke cijene (% g/g)	0,7	-3,3	0,3	-0,1	-5,5	-4,2	-3,4
Izvoz roba (mlrd. EUR)	15.227	14.878	3.884	3.681	3.217	3.798	4.178
Izvoz roba (EUR, % g/g)	4,7	-2,3	0,5	1,2	-14,2	-4,0	7,6
Uvoz roba (mlrd. EUR)	24.981	22.826	6.062	6.44	5.085	5.702	5.909
Uvoz roba (EUR, % g/g)	5,2	-8,6	-0,3	-0,1	-22,7	-8,5	-2,5
Dolasci turista (% g/g)	4,8	-64,2	9,1	-34,6	-84,6	-53,6	-81,8
Noćenja turista (% g/g)	1,8	-55,3	7,7	-27,7	-81,9	-45,8	-77,1
Devizni tečaj EUR/HRK (pr)	7,4136	7,5331	7,4340	7,4786	7,5767	7,5213	7,5545
Tekući račun platne bilance (mil. EUR)	1.520	-379	-614	-1.443	-510	1.948	-375
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	2,8	-0,8	-4,6	-12,0	-4,5	14,5	-3,0
Devizni prihodi od turizma (% BDP-a)	19,4	9,8	8,3	3,3	4,9	25,2	3,8
Inozemna izravna ulaganja (mil. EUR)	1.211,5	1.278,6	205,6	416,2	231,1	471,2	160,1
Međunarodne pričuve (mil. EUR, kr)	18.560	18.943	18.560	16.512	17.311	18.313	18.943
Inozemni dug (mil. EUR, kr)	40.877	40.624	40.877	40.537	41.621	41.283	40.624
Inozemni dug (% BDP-a, kr)	75,3	82,7	75,3	74,5	80,1	82,4	82,7
Prihodi konsolidirane opće države (mil. HRK)	190.515	-	49.856	41.551	40.803	45.673	-
Rashodi konsolidirane opće države (mil. HRK)	188.926	-	52.342	45.731	51.394	49.548	-
Neto pozajmljivanje / zaduživanje (mil. HRK)	1.589	-	-2.486	-4.180	-4.591	-3.876	-
Neto pozajmljivanje / zaduživanje (% BDP-a)	0,4	-	-2,5	-4,6	-12,4	-3,8	-
Dug opće države (mil. HRK, kr)	292.431	329.684	292.431	298.309	329.087	325.227	329.684
Javni dug (% BDP-a, kr)	72,7	89,1	72,7	73,8	84,8	86,4	89,1
Novčana masa (M1) (% g/g, kr)	13,8	18,0	13,8	22,1	21,3	15,4	18,0
Ukupna likvidna sredstva (M4) (% g/g, kr)	2,9	9,3	2,9	8,8	8,7	6,5	9,3
Ukupni plasmani (mlrd. HRK, kr)	288.274	314.098	288.274	306.112	302.745	307.567	314.098
Plasmani stanovništvu (% g/g, kr)	6,9	2,3	6,9	6,7	4,2	4,2	2,3
Plasmani poduzećima (% g/g, kr)	-3,6	4,9	-3,6	1,7	3,6	4,6	4,9

Napomene: g/g – postotna promjena u odnosu na isto razdoblje prethodne godine; pr – prosjek razdoblja; kr – kraj razdoblja. Korišteni statistički podaci objavljeni su najkasnije 12. travnja 2021.

Izvori: DZS, HNB, MFIN, Eurostat; obrada: HUP.